

28th Awst 2026

Diweddariad pwysig am Wasanaeth Rhywedd Cymru

Annwyl Glaf,

Rydym yn ysgrifennu i rannu diweddariad pwysig am Wasanaeth Rhywedd Cymru. Rydym yn deall y gallai'r newyddion hyn fod yn ofidus neu'n bryderus, yn enwedig os ydych chi'n aros am llawdriniaeth cadarnhau rhywedd ar hyn o bryd. Rydym am esbonio beth sydd wedi digwydd, beth mae'n ei olygu i chi, a sut y byddwn yn parhau i'ch cefnogi.

Beth sydd wedi digwydd?

Mae Cyd-bwyllgor Comisiynu GIG Cymru (NWJCC) wedi gofyn i Fwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro oedi atgyfeiriadau gan Wasanaeth Rhyw Cymru ar unwaith ar gyfer llawdriniaethau cadarnhau rhywedd, a llawdriniaethau wedi'u trefnu, tra bod rhagor o waith adolygu clinigol annibynnol yn cael ei wneud.

Gwnaed y penderfyniad yn dilyn cyfarfod Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Chanlyniadau NWJCC ar 24 Awst 2026, lle cynyddwyd y gwasanaeth i Lefel 3. Mae cynnydd Lefel 3 yn broses wella a sicrwydd ffurfiol y GIG. Mae'n golygu bod pryderon wedi'u nodi sy'n gofyn am fwy o weithredu goruchwyllo, monitro a gwella.

Mae'r penderfyniad yn dilyn pryderon sy'n deillio o ddata atgyfeirio o 2025-26 sy'n nodi cyfraddau sylweddol uwch o atgyfeirio ar gyfer llawdriniaeth cadarnhau rhywedd gan Wasanaeth Rhywedd Cymru o'i gymharu â gwasanaethau rhyw yn Lloegr. Yn ogystal, codwyd pryderon ynghylch agweddau ar brosesau atgyfeirio ac asesu.

O ganlyniad:

- Mae atgyfeiriadau newydd ar gyfer llawdriniaeth cadarnhau rhywedd wedi'u hoi.
- Mae asesiadau llawfeddygol a llawdriniaethau wedi'u trefnu sy'n ymwneud â llwybr Gwasanaeth Rhywedd Cymru wedi'u hoi.
- Bydd adolygiad clinigol annibynnol yn cael ei gynnal i roi sicrwydd ynghylch trefniadau asesu, atgyfeirio a llywodraethu ac i nodi unrhyw gamau gweithredu sydd eu hangen i gefnogi gwelliant.

Beth yw Cyd-bwyllgor Comisiynu GIG Cymru?

Cyd-bwyllgor Comisiynu GIG Cymru (NWJCC) yw'r sefydliad GIG sy'n gyfrifol am gynllunio, comisiynu a goruchwyllo ystod o wasanaethau iechyd arbenigol ar ran

poblogaeth Cymru. Mae ei rôl yn cynnwys sicrhau bod gwasanaethau'n ddiogel, yn effeithiol ac yn darparu gofal o ansawdd uchel.

Mae'r NWJCC wedi gwneud y penderfyniad hwn fel rhan o'i gyfrifoldeb am oruchwylio gwasanaethau a gomisiynwyd a sicrhau bod unrhyw bryderon am ansawdd, diogelwch neu lywodraethu yn cael eu hadolygu'n llawn.

Beth mae hyn yn ei olygu i mi?

Ar hyn o bryd, mae'r seibiant yn berthnasol yn benodol i'r llwybr llawfeddygol. Mae elfennau eraill o ofal a ddarperir gan Wasanaeth Rhywedd Cymru yn parhau i weithredu, gan gynnwys:

- Cymorth therapi hormonau
- Adolygiad endocrin
- Gwasanaethau cymorth seicolegol
- Therapi iaith a lleferydd

Nid yw'r saib presennol yn effeithio ar y gwasanaethau hyn.

Os ydych chi'n aros am lawdriniaeth, asesiad ar gyfer llawdriniaeth, neu os oes gennych gwestiynau am eich gofal unigol, rydym yn cydnabod y gallai fod gennych bryderon ac ansicrwydd ynghylch beth mae hyn yn ei olygu i chi yn bersonol.

Dylai cleifion sydd wedi trefnu apwyntiadau gyda Gwasanaeth Rhyw Cymru barhau i fynychu trafodaethau ynghylch y camau nesaf a chymorth seicolegol.

Ein hymrwymiad i gleifion

Rydym yn gwerthfawrogi pa mor arwyddocaol y gall y cyhoeddiad hwn deimlo. Mae Gwasanaeth Rhyw Cymru yn cefnogi pobl ar gyfnodau pwysig yn eu bywydau, ac rydym yn cydnabod y gofid y gall ansicrwydd ynghylch triniaeth yn y dyfodol ei achosi. Ein blaenoriaeth yw sicrhau bod cleifion yn cael eu trin gydag urddas a thosturi drwy gydol y broses hon.

Rydym wedi ymrwymo i:

- Cadw cleifion yn hysbys wrth i ragor o wybodaeth ddod ar gael.
- Darparu diweddariadau clir a gonest.
- Sicrhau bod unrhyw gyfathrebu yn ffeithiol, yn seiliedig ar dystiolaeth ac yn sensitif i'r effaith ar y rhai yr effeithir arnynt.
- Gweithio gyda Chyd-bwyllgor Comisiynu GIG Cymru i sicrhau bod trefniadau cymorth i gleifion ar waith.

Rydym yn cydnabod bod gofal cadarnhau rhywedd yn bwnc sy'n denu safbwyntiau cryf a gwahanol ar draws cymdeithas. Mae'n bwysig bod trafodaeth gyhoeddus a

gwleidyddol yn parhau i fod wedi'i seilio ar wybodaeth gywir ac osgoi dyfalu niweidiol.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro yn gweithio'n agos gyda Chyd-bwyllgor Comisiynu GIG Cymru fel rhan o'r broses adolygu ac i benderfynu ar y camau nesaf. Byddwn yn parhau i ddarparu'r wybodaeth ddiweddaraf wrth i ragor o wybodaeth ddod ar gael a byddwn yn cysylltu â chleifion yn uniongyrchol os oes datblygiadau sy'n effeithio ar eu gofal unigol.

Cymorth ar gael

Rydym yn cydnabod y gallai'r diweddariad hwn fod yn aflonyddu, yn rhwystredig neu'n achosi ansicrwydd i rai cleifion, eu teuluoedd a'r rhai sy'n eu cefnogi.

Os hoffech gefnogaeth ychwanegol, mae yna nifer o sefydliadau sy'n darparu gwybodaeth, cyngor, eiriolaeth a chefnogaeth emosiynol i bobl drawsryweddol a LGBTQ+, gan gynnwys:

- **Ymbarél Cymru** – umbrellacymru.co.uk (Arbenigwyr cymorth rhywedd ac amrywiaeth rhywiol)
- **Switsfwrdd** – switchboard.lgbt (llinell gymorth LGBTQIA + am ddim)
- **Samariaid** – Samaritans.org (llinell gymorth 24/7 os oes angen i chi siarad)

Mae'r sefydliadau hyn yn gweithredu'n annibynnol ar GIG Cymru ac efallai y byddant yn gallu darparu cyngor, gwybodaeth a chymorth gan gymheiriaid ychwanegol.

Cwestiynau, pryderon a chymorth

Rydym yn deall y gallai fod gan lawer o gleifion gwestiynau am yr hyn y mae'r cyhoeddiad hwn yn ei olygu i'w gofal. Os oes gennych gwestiynau neu bryderon, neu os oes angen rhywfaint o gymorth arnoch, cysylltwch â ni drwy e-bost:

Cav.Concerns@wales.nhs.uk

Sylwch efallai na fyddwn yn gallu ateb pob cwestiwn ar unwaith tra bod yr adolygiad annibynnol ar y gweill. Fodd bynnag, rydym wedi ymrwymo i roi gwybod i gleifion a darparu diweddariadau wrth i ragor o wybodaeth ddod ar gael.

Gwasanaeth Rhywedd Cymru
Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro